

Na pragu novega leta

Direktorji sektorjev so spregovorili o našem delu

Minilo je stoto leto odkar so postavili našo tovarno. Jubilejno leto pa je bilo tudi polno negotovosti na ekonomskem in drugem gospodarskem področju. Cene so drvele svojo pot navzgor, kljub poizkusom zaviranja. Tudi plače niso dosti zaostajale, so pa, tako, da je delavčev standard lezel navzdol — o tem pričajo tudi številne stavke širom Jugoslavije, s katerimi delavci izražajo svojo nezadovoljstvo. Leto 1986 je bilo slabše kot leto poprej, bojimo se pa, da ne bo boljše kot prihodnje leto.

Ni pa bilo vse tudi tako slabo in neuspešno. V naši tovarni smo končali največjo (ali drugo največjo) investicijo v stoletni tradiciji naše tovarne. Novi stroji bodo dali tudi nove rezultate. V planu bo večja proizvodnja. Prvič bomo proizvedli nad 8.000 t preje, da le stroji ne bodo stali, ker je tudi res, da nam manjka delavcev.

O vsem tem so spregovorili naši najodgovornejši sodelavci — direktorji sektorjev — vsak za svoje področje. Odgovarjajo na dve osnovni vprašanji: — Kako je bilo v letošnjem letu in kaj nas čaka v prihodnjem? Preberite!

Franc Lesjak, proizvodni sektor

V letošnjem letu, po daljšem obdobju, nismo dosegli planirane proizvodnje. O vzrokih za to bomo izčrpnje obveščali, ko bodo opravljene temeljitejši analize. Na kratko bi problematiko nanizal z naslednjimi podatki:

zmanjšal se je izkoristek strojnih zmogljivosti zaradi pomanjkanja delavcev, uvajanja večjega števila mladoletnih delavcev; povečalo se je število delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo; zamujamo z montažo novih strojev, glede na plan; te-

žave so pri uvajanju nove tehnologije; spremembe asortimana itn.

V naslednje leto stopamo z novimi proizvodnimi zmogljivostmi, ki nam omogočajo povečano proizvodnjo, v veliki meri pa vplivajo tudi na izboljšanje kvalitete naših prej. Proizvodni plan smo si zastavili takšen, da bo za doseganje potrebno maksimalno angažiranje vseh delavcev in tudi spremljajočih služb. Največji problem, ki je pred nami, je pomanjkanje delavcev.

(Nadaljevanje na 2. strani)

VSEM BRALCEM
ŽELIMO SREČNO
IN USPEŠNO NOVO
LETO!

V tej številki

● Ker je letošnji sindikalni letni sestanek sklican ravno v času, ko je naše glasilo že v tisku (izide pa po sestanku), objavljamo v tej številki le predsednikovo poročilo in načrt za delo v prihodnjem letu. Vse to pa bodo, oziroma so prisotni predstavniki osnovnih organizacij sindikata še dopolnili s svojimi razpravami, o

čemer bomo poročali v naslednji številki Predilca.

● Objavljamo načrt dela predsedstva zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije.

● Pri nas se je zaposlila diplomirana inženirka tekstilne tehnologije, Marta Grošelj. Predstavljamo vam jo!

● V naši delovni organizaciji so, v organizaciji litjskega ZIK-a, podelili Grumove bralne značke. Takrat nas je obiskalo tudi šest pisateljic in pisatelj. Pisateljica Zlata Volarič nam jih lepo predstavi, s pismom in svojim prispevkom pa se je oglasila tudi pisateljica Anica Zidar.

To pa ni vse!

NA PRAGU NOVEGA LETA

Direktorji sektorjev so spregovorili o našem delu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Naše naprežanje bomo usmerjali v izboljšanje kvalitete naših izdelkov. Pričakujemo lahko, da bodo zahteve tržišča še večje za kvaliteto. Velik korak naprej v

tem oziru pričakujemo od novih strojev — naše investicije, dosti pa bo potrebno storiti na področju izbora surovin, organizacije dela in pa od povečanja odgovornosti delavcev.

Meta Mlakar, komercialni sektor

Če se pred koncem leta ozrem nazaj in se spomnim svojih pričakovanj za letošnje leto (objavljeno v Predilcu št. 24, dec. 1985) ugotavljam, da je bil moj relativni pesimizem žal upravičen. Letos nam je Zvezni izvršni svet (ZIS) spet dal nekaj lekcij iz paketne ekonomije, pri čemer pa ni imel preveč srečne roke, saj mu ne uspe (ali pa noče) ugotoviti kaj je primarni vzrok nestabilnosti družbene reprodukcije, da je to v bistvu nizka raven znanja, ki deluje kot omejitveni faktor na vseh področjih in ima za posledice nekvalitetne izdelke, s tem pa povzroča motnje.

V svetu prevladuje mnenje, da je učinkovitejša tisto gospodarstvo, ki s čim manj posegi politike v gospodarstvo, dosega polno

zaposlenost, stabilno raven cen ter obvladovanje faktorjev sistemске narave (upravljanje, vodenje, organiziranje dela). Izgleda, da nočemo ali ne znamo dati možnosti pravih rešitev in tako se povečuje potreba po administrativnih intervencijah, ki povzročajo delovnim kolektivom negotovost. Glavna pozornost se posveča tekočim vprašanjem, težavam in deformacijam, ki zožujejo pogled v bodočnost. Zmanjšuje se povezanost med gospodarskimi enotami, saj vsak išče le svoj izhod iz krize.

Ob uveljavitvi nove veljavne devizne zakonodaje so se pojavile vse negativne posledice, katere smo nekateri že pred uveljavitvijo napovedovali oz. vsaj predvidevali.

Devizni trg — ta naj bi za zmeraj odpravil »izkoriščevalske pozicije« konvertibilnih izvoznikov. Deviz naj bi bilo za vse dovolj, ker naj bi bila delitev bolj pravična. Tudi več naj bi jih bilo, saj bodo vse na enem kraju. Tako je bilo dejansko stanje v januarju in februarju letos.

Naenkrat pa se je krivulja konvertibilnega izvoza obrnila navzdol. Kdo je kriv? Jasno, izvozniki! Sledili so takoj administrativni ukrepi — blokada nakazil tujim partnerjem, ki tako izgubljajo zaupanje.

Devizni trg je padel na spremenem izpitu. Edini devizni trg, ki se je potrdil, je bil v obdobju »šticung«. Ta je vzpodbudil k izvozu in je smiselno razporejal devizna sredstva med gospodarstvo in je bil dejanska vzpodbuda izvozu. Visoke cene deviz so res omogočale izvoznikom visoke dohodke, toda nihče ni nikomur preprečeval, da bi izvažal.

Ugotavljam, da vlada globoko nerazumevanje in nezaupanje

do tržnega gospodarjenja. Ta pa nas zelo oddaljuje od naših partnerjev, ki poslujejo v normalnih svetovnih razmerah.

Tudi z določanjem prioritet ne dosegamo drugega kot to, da akumulacijo nekomu jemljemo in jo dajemo drugemu. To isto bodo sedaj predstavljali »skupni izvozni programi«, kjer se bo spet lahko nekdo razvijal z akumulacijo nekoga drugega.

To so razmišljanja ob izteku leta in žal se ponavlja zgodba, da ne vemo kako in s čim nas bo presenetilo novo obračunsko obdobje. Že sedaj vemo, da ne bo lažje, saj so za spremembo banke zaprle zunanjetrgovinske šalterje že kar v začetku decembra.

Na vprašanje pa kaj lahko vsak posameznik pripomore, da bi se približali zadanim ciljem, menim, da je edina možnost ta, da se ne vdamo, da iščemo oz. najdemo vsako možnost, da dosežemo cilje, kot smo to tudi doslej delali.

Andrej Kralj, finančni sektor

Največ težav v letošnjem letu smo imeli s premagovanjem likvidnostnih težav. Visoka rast inflacije po letu 1984 je povzro-

čala, da smo za skoraj enak obseg poslovanja potrebovali nominalno vedno več denarja. To se najbolj vidi iz vezave denar-

KAKO GOSPODARIMO

Ljubljana, 12. decembra 1986

Delavska enotnost

9

Tkalke in predice, ki so se udeležile zveznega tekmovanja, so na pogovoru v Radovljici ostro obsodile zavrnitev beneficirane delovne dobe za njihovo dejavnost.

V večini drugih republik skrajšujejo delovno dobo za tkalke in predice

SLOVENKE BODO PREDLE DLJE?

Posebna komisija za beneficirano delovno dobo, ki je te dni zasedala pri skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Ljubljani, je zavrnila predlog slovenskih sindikatov, naj bi tudi v naši republici omogočili beneficirani delovni staž za predice, barvarke in tkalke, tako da bi se jim delo v 12 mesecih štelo za 14 mesecev. Ta odločitev je zbudila precej nezadovoljstva.

»Po šestih letih naporov in po približno 1200 straneh popisane papirja o težavnih in škodljivih razmerah pri predenju, tkanju in barvanju na odprtih napravah, je bil naš predlog zavrnjen,« je rekel Jože Miklič, sekretar republiškega odbora sindikata delavcev usnjarske in tekstilne industrije na sestanku s tekstilnimi delavci v Radovljici. Analizo o to-

vrstnem delu je pripravil zavod za varstvo pri delu iz Niša, vendar so jo morali pozneje še dopolnjevati.

Ostra obsodba delavk

Tekstilne delavke iz Slovenije, ki so se prejšnji mesec udeležile drugega sklepnega zveznega delovno-proizvodnega tekmovanja de-

lavcev tekstilne industrije v Beogradu, so bile te dni na sprejemu in pogovoru s predstavniki republiških sindikatov v Radovljici. Ob tej priložnosti so ostro obsodile odločitev komisije, ki je zavrnila možnost beneficirane delovne dobe za nekatere dela in naloge v tekstilni industriji.

Kot je dejal Jože Miklič, je takšna odločitev komisije prejkone posledica splošnega političnega ozračja v Sloveniji, da se v skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja ne sme uveljavljati nobena dodatna akcija, ker da je denarja komaj za

sprotno zadovoljevanje pravic.

Prav te dni je v Beogradu zasedala komisija za beneficije pri zveznem odboru sindikata delavcev usnjarske in tekstilne industrije. Na tej seji so predstavniki Madžarske, Srbije, Kosova, Črne gore ter Bosne in Hercegovine podprli beneficirano delovni staž za predice, tkalke in barvarke. Odločili pa se še nista Hrvaška in Vojvodina.

Obeta se nam torej, da bodo v večini republik Jugoslavije tekstilne delavke lahko uveljavljale beneficirano delovni staž, v Sloveniji pa ne. Sicer pa bo o tem dokončno odločala skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Krivična odločitev

Kot so povedali predstavniki sindikata, je ta odločitev za naše delavke še posebej krivična, saj dosegajo tako tkalke kot predice kar 90-odstotno izkoriščenost delovnega časa, ob visoki storilnosti. To področje zagotavlja 21 odstotkov deviznega prihodka vse tekstilne industrije, pri tem pa osebni dohodki v povprečju zaostajajo kar za 17 odstotkov za gospodarstvom. Delavke delajo v treh izmenah, ropot na delovnem mestu je na najvišji še dovoljeni stopnji, pri tem pa je tudi veliko prahu. Psihofizične sposobnosti delavk se že zlasti po 45. letu starosti, kot so pokazala testiranja, bistveno zmanjšajo — tudi pri najboljših delavkah.

Zavračanje beneficirane delovne dobe za omenjene delavke v tekstilni industriji se zdi nerazumljivo tudi zato, ker bi dodatna obremenitev dohodka, ki bi jo uveljavljanje teh pravic prineslo — padla

predvsem na ramena tekstilne industrije same. V končni posledici bi to pomenilo manjši kos kruha za druge dajatve, ki so dozdaj bremeno tekstilno industrijo.

Republiški odbor sindikata delavcev usnjarske in tekstilne industrije se ne bo odpovedal zahtevam po beneficiranem stažu, ampak bo to vprašanje obravnaval skupaj s podpisniki družbenega dogovora za to področje. V ta dogovor sta vključena tudi republiški izvršni svet in gospodarska zbornica.

Pri tem naj omenimo, da prihodnosti Jugoslavije ne bo moč zagotoviti z raznimi »gasilskimi ukrepi«, kamor spada skrajševanje delovne dobe ali uvajanje beneficirane delovne dobe, podobno, am-

pak predvsem z izboljševanjem delovnih razmer, s sodobnejšo tehnologijo, s kakovostnejšo organizacijo dela, z večjo storilnostjo na vseh ravneh.

Prav tako pa si prihodnosti ni mogoče predstavljati z nadaljnjim grobim izkoriščanjem cenene ženske delovne sile v tekstilni industriji, kot smo mu priča že vrsto let v naši republici. To je nehumano in nesprejemljivo za katero koli družbo — še toliko bolj pa za našo, ki prisega na humanost in na vrednote človeka. Navsezadnje pa se kaže vprašati, ali je sprejemljivo, da bodo v drugih republikah odšle predice, tkalke in barvarke prej v zaslužni pokoj, kot pa v Sloveniji.

Marija Frančeskin

Zlata ura za nagrado

Sprejema tkalk in predic v Radovljici se je udeležila tudi 23-letna Mara Dražetić, tkalka iz novomeškega Novoteksa, ki je na zveznem tekmovanju v Beogradu dobila prvo nagrado za tkanje volne, medtem ko je bila na republiškem tekmovanju četrtja. Takole je povedala: »Doma sem iz Travnika v Bosni. Tam sem končala srednjo trgovsko šolo, a ker nisem dobila zaposlitve, sem šla v Novoteks. Tam delam kot tkalka že peto leto. Za to delo sem se priučila na delovnem mestu samem. Delo tkalke je zahtevno, še posebej pa je težko za tiste ženske, ki imajo družino, otroke. Mislim, da so takle nasploh zdravstveno ogrožene, to lahko rečem iz lastnih opazovanj na delovnem mestu. Starejše delavke imajo težave z nogami, sluhom, vidom, nekatere pa tudi z dihalni, zaradi dolgoletnega vdihavanja prahu. Še posebej napore so nočne izmene. Tam, kjer delam, je kar 92 strojev v enem prostoru. Sama oskrbujem po devet strojev, če je treba, pa tudi po 12, vendar je to zelo naporno, zlasti se tedaj, če je material slab. Prejšnji mesec sem zaslužila 13 starih milijonov, vendar sem delala dve nedelji in za površ še nočno delo. Za nagrado v Beogradu sem dobila zlato medaljo in zlato uro, sodelavke na delovnem mestu pa so mi kupile zlato zapestnico.«

Ker nismo vsi naročeni na časopis Delavska enotnost in ker je objavljena zanimiva vest prav za nas, objavljamo članek »Slovenke bodo predle dlje« tudi v našem glasilu.

ja v zalozah surovin. V letu 1984 je vezalo 2860 ton surovin v zalozah 733 milij. dinarjev, v letu 1986 veze enaka količina zaloz vlaken že 1686 milijonov dinarjev. Finančni učinki v letih 1985 in 1986 pa so premajhni, da bi povečali lastna obratna sredstva. Tudi denar, ki smo ga namenili v poslovni sklad, smo morali združiti za izgradnjo infrastrukturnih objektov v SRS in za razvoj nerazvitih republik. Za vzdrževanje lastne likvidnosti pa smo si morali sposojati denar in posledica tega so velike obresti kot strošek. K temu pripomore tudi ugodnost, dana našim kupcem, za daljše plačilne roke od 15 dni. To pomeni, da jih določen čas kreditiramo. Morajo pa v 15 dneh dostaviti menico s katero je zajamčeno plačilo kupnine. V večini primerov se dogaja, da imajo menice daljši rok vnovčitve od dogovorjenega. To dodatno vpliva na pomanjkanje pravega denarja. Za izplačilo osebnih dohodkov, prispevkov, bančnih obresti in za združevanje ter odkup deviz pa moramo uporabljati le pravi denar, zato smo morali ob izplačilih osebnih dohodkov iskati dodatna sredstva.

Vse navedene težave se bodo nadaljevale tudi v letu 1987, verjetno še z večjo intenzivnostjo. Na eni strani inflacija, na drugi strani pa majhni finančni učinki bodo še bolj zaostriili likvid-

nost. Samo za mesečno izplačilo osebnih dohodkov in prispevkov bomo rabili vsakokrat 300 milij. din pravega denarja, ker za te namene menice niso uporabljive.

Naslednjo težavo pričakujemo v pomanjkanju deviznih sredstev. To je bilo izrazito že v letošnjem letu. Če ne bi republiški izvršni svet v zadnjem kvartalu dovolil najemanja inozemskih kreditnih linij, ne bi mogli izkoristiti uvoznih dovoljenj. V letu 1987 pa čaka državo odplačilo še večjih obveznosti do dolgov tujini in tudi kratkoročnih kreditov, ki jih je gospodarstvo najemalo za redno dejavnost v letu 1986. Vse to bo gotovo povzročalo večje probleme pri zagotavljanju deviznih sredstev za uvoz in plačilo surovin.

Predvideno je, da se bo z letom 1987 spremenil obračunski sistem oblikovanja in delitve celotnega prihodka in dohodka. Kaj bo povzročil spremenjeni način obračuna za našo delovno organizacijo, je težko vnaprej predvideti. Iz dosedanjih razprav lahko zagotovo trdimo, da bo povzročil veliko dodatnega dela, pa tudi porast stroškov, kot posledice revalorizacijskih učinkov zaradi inflacije.

Naša največja želja pa je, da bi bili sprejeti takšni ukrepi, ki bi zmanjšali inflacijo, najbolj škodljiv element za delovno organizacijo. Mislim pa, da je to tudi želja večine Jugoslovanov.

Anton Primožič — kadrovske splošni sektor

Dejavnost našega sektorja je zelo raznolična. Sém spadajo kadrovske zadeve — osebni dohodki, problemi invalidov, družbeni standard pa vse do skrbi za pravilno delovanje samoupravnih organov vključno z informiranjem delavcev.

Še z največjimi težavami se srečujemo pri kadrovanju. Primanjkuje delavcev v proizvodnji. Težave so tudi z zaposlovanjem invalidov na lažjih, njim primernih delih in nalogah, ker teh število ni neomejeno. Nerešeno pa je tudi še vprašanje o izobraževanju in priučevanju za vzdrževanje novih strojev, ki postaja vse zahtevnejše.

Poleg rednega in sprotnega dela smo imeli v tem letu še volitve delegacij v občinsko skupščino in skupščino samoupravnih interesnih skupnosti. Veliko dela pa je bilo tudi z organizacijo proslave 100-letnice naše tovarne in pa z izdajo knjige »Zgodovina Predilnice Litija«.

Kaj nas čaka v prihodnjem letu?

Naj bo karkoli, vedeti moramo, da bomo premagali ovire le z vestnim in koristnim delom. Pri tem naj bo vodilo, vsak naj dobro opravi svoje delo pa bo vse narejeno.

Čaka pa nas sprememba ustave SFRJ in SR Slovenije, zakona o združenem delu in s tem v zvezi prilagajanje in usklajevanje temu vseh naših samoupravnih splošnih aktov. Naša naloga bo zaenkrat organiziranje razprav o spremembah, us-

klajevanje pravilnikov pa bo na vrsti po sprejetju sprememb ustave in zakona o združenem delu.

Nekatera določila pravilnika o delovnih razmerjih pa bo treba sprejeti še pred omenjenimi spremembami. Tu mislim na določila o pavšalni odškodnini; pravila o šolanju novosprejetih delavcev; razvid del in nalog bo potrebno dopolniti zaradi preazporeditve delavcev zaradi tehnoloških sprememb, zaradi modernjših strojev. Ob tem ostaja še naloga o izobraževanju vzdrževalcev. Kako slediti vse hitrejšemu tehničnemu napredku?

Največji problem pa bo iskanje novih delavcev, ki jih v proizvodnji močno primanjkuje. Kot vse kaže, da polnoletnih delavcev ne bomo dovolj dobili, in bomo morali sprejemati mladoletne delavce, ki pa ne morejo delati v treh izmenah. Tudi letos se bomo odpravili v šole, kjer bomo učencem 7. in 8. razredov predstavili našo dejavnost in jih skušali zainteresirati za delo pri nas. V ta namen bomo letos prvič sodelovali tudi pri novoletni prireditvi na Stavbah — 11. šola — celodnevna. Tudi tu bomo mladim prikazali našo dejavnost.

Dosti dela bo v prihodnjem letu, in kot rečeno — zmogli ga bomo, če bo vsak vestno opravil svoje dolžnosti.

Darko Primožič — vzdrževanje

To leto bomo pomnili po največji ali vsaj drugi od največjih investicij naše tovarne v njenem stoletnem obstoju. Vse leto se je prepletalo: gradnja objektov in montaža njihove notranjosti, strojev. Vse to je opravljalo več firm hkrati in dela je bilo treba usklajevati; poleg vsega pa nas je priganjal še čas, saj smo želeli kar največ dokončati do 100-letnega jubileja. To nam je delno uspelo.

Da smo uspešno končali: z zdavo prizidkov predilnice, predpredilnice, nove čistilnice in skladišča; z montažo čistilne linije Hergeth in Rieter, raztezalk Vouk, flyerjev Zinser, linije za čiščenje odpadkov — Schubert Salzer, Ingolstadt in njihovih OE predilnikov, mikalnikov Rieter, sistema odsesovalnih naprav, ki vse to povezuje in vsega ostalega, imajo zasluge vsi delavci našega sektorja, prav tako pa dobro sodelovanje ostalih sektorjev, zlasti proizvodnega in finančnega.

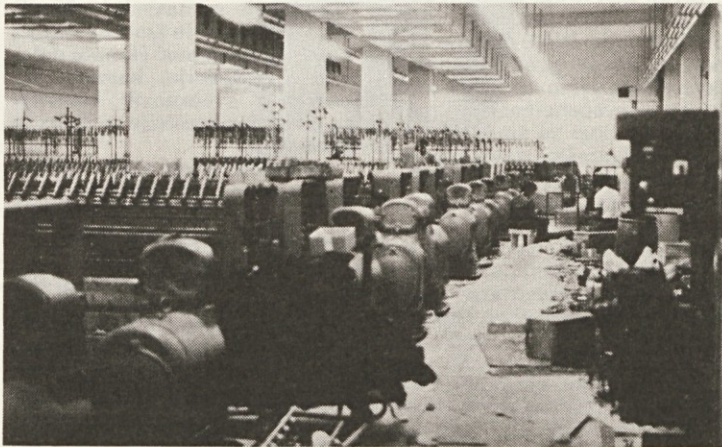
Prihodnje leto nam bodo novi stroji, po potrebnem utekanju,

že dali polne rezultate, za to bo pa potrebno še poskrbeti za rezervne dele.

V načrtu pa je gradnja še ene ga skladišča, nov zbiralnik požarne vode in podaljšanje industrijskega tira. V kratkem dobimo za to še lokacijsko dovoljenje.

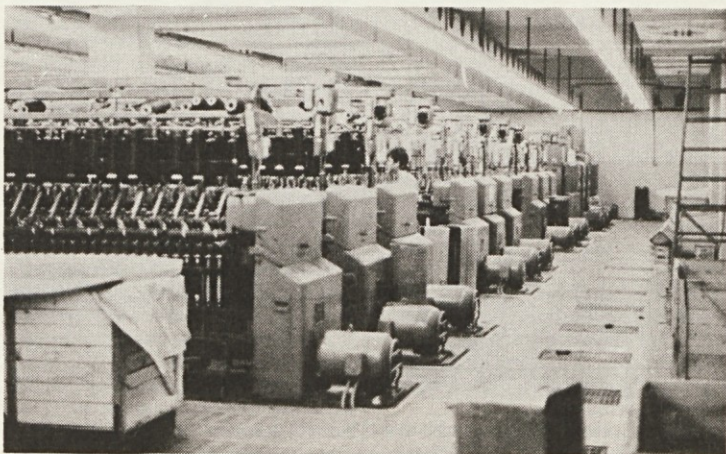
Misliti pa moramo že na nove investicije, saj vemo, da imamo že zastarele stroje. V predpredilnici: flyerji in raztezalke, del čistilnice; v sukalnici dvojilka in sukalni stroj DD, pa tudi avtomatskim previjalnikom se življenjska doba že izteka.

Predvidevamo tudi gradnjo proizvodnih prostorov za efektivno sukalnico, da ne bo na treh različnih koncih. Nova naj bi stala v podaljšku sukalnice. Za to moramo pričeti pripravljati načrte pa tudi za vse ostalo moramo pravočasno pripraviti dokumentacijo, bodisi da bo potrebna za najetje kakšnega prihodnjega kredita, pa tudi, če bomo prihodnje investicije opravili z lastnimi sredstvi.

V prizidku predilnice v 2. nadstropju renovirani stroji še niso povsem zmontirani.

100
LET

Stroji v prizidku predilnice v 1. nadstropju

Letni članski sestanek osnovnih organizacij sindikata

V soboto, 20. 12. 1986 so se v obratu družbene prehrane naše tovarne zbrali predstavniki naših osnovnih organizacij sindikata na letnem sestanku. Dnevni red ni bil nič novega — tako kot vsako leto, je poleg formalnosti, zanimivo poročilo predsednika o delu sindikata in program dela za naprej, poročila odborov in ob koncu še o gospodarskem načrtu naše delovne organizacije za prihodnje leto. Najbolj zanimivo pa je prisluhniti razpravam.

Danes (ta številka je bila že v tisku, ko je bil sklican letni sestanek) lahko objavimo le poročilo predsednika in osnutek programskih usmeritev za prihodnje leto. Ta gradiva so dobili le delegati, tu so pa vsem na voljo. Več s sestanka pa prihodnjici.

Poročilo o delu sindikata v letošnjem letu

Poteklo je leto dni od občnega zbora sindikata naše DO, na katerem smo izvolili člane izvršilnih odborov, sindikalne konference, nadzornega odbora in komisij sindikata. V tem času smo imeli 10 sej sindikalne konference (2 skupaj z izvršilnimi odbori), nekaterim sejem pa so prisostvovali tudi drugi vabljeni gostje. Že na prvo sejo smo vabili predstavnike DPO, da smo skupaj oblikovali predlog komisij delavskega sveta. Sicer pa so bile seje posvečene naslednjim temam: predlogi za sindikalno letovanje; bolniški stalež; zaključni račun; krajevni samoprisevek; kritična analiza političnega sistema; regres za letni dopust; obdaritev otrok naših delavcev za dedka Mraza; napitki v poletnem času; regresiranje malic; volitve 1986; medsebojni odnosi, alkoholizem; izbor teme za 10. kongres ZS Jugoslavije; delovanje delavske kontrole v Predilnici; osnutek odloka zoper javni red in mir v Litiji; sprejem delavcev iz pobratenega Krušika; akcija NNNP (ocena požarnovarnostnega stanja in ocena varovanja družbenega premoženja v Predilnici); stanovanjske razmere v Predilnici; različne kadrovske zadeve; sindikalni izleti oz. ekskurzije in drugo.

Na sejah smo obravnavali tudi predloge, pobude in vprašanja, ki so jih člani izvršilnih odborov postavljali v imenu svoje delovne sredine oz. SDS.

Pomembna oblika delovanja sindikata so samoupravne delovne skupine, kjer so člani izvršilnih odborov tudi v tem letu skrbeli za sindikalno aktivnost.

Vzporedno z delovanjem sindikalne konference je pomembno delo komisij sindikata, ki je v veliko pomoč konferenci.

Komisije so naslednje: **komisija za kulturo in izobraževanje; komisija za pomoč članom delovne organizacije; komisija za pogrebne svečanosti; komisija za oddih ter komisija za šport in rekreacijo.**

Leto 1986 je bilo tudi v znamenju republiških kongresov in 10. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije, katerega se je udeležila naša delegatka, tov. Ema Erjavec. Na kongresu je spregovorila o perečih problemih tekstilnih delavk, pri čemer je poudarila, da se delu v nočnem delovnem času pridružujejo še težki delovni pogoji v hrupu, neugodnih klimatskih razmerah in prisilno držo telesa. V svojem govoru je poudarila, da sta problema uveljavitve beneficirane delovne dobe za najtežja dela v tekstilni industriji in odnos družbe do materinstva tako pereča, da bi moral 10. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije do njih zavzeti stališče, ki bi vodilo k njuni najhitrejši razrešitvi.

Predsednik sindikalne konference Ivan Markele

Program dela

Osnovne organizacije sindikata Predilnice Litija bodo pri uresničevanju nalog v letu 1987 delovale na podlagi usmeritev 11. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, programskih usmeritev Občinske organizacije ZS Litija in programskih usmeritev osnovnih organizacij sindikata Predilnice Litija, sprejetih na občnem zboru 23. novembra 1985.

Glavne aktivnosti bodo potekale za utrditev samoupravnega in družbenoekonomskega položaja delavca v delovni organizaciji in zagotavljanja njegove socialne varnosti.

V sindikalne aktivnosti bomo vključevali tudi osnovne organizacije Zveze komunistov in Zve-

ze socialistične mladine. S svojimi stališči in usmeritvami se bo sindikat vključeval v dejavnosti samoupravnih delovnih skupin, delavskega sveta, delegacij in organov Zveze sindikatov.

Svoje naloge smo člani sindikata opredelili po naslednjih področjih:

Gospodarjenje in družbenoekonomski odnosi

— spremljali bomo izvajanje srednjeročnega plana ter sprejemanje in uresničevanje letnega gospodarskega načrta,

— obravnavali poročilo o zaključku investicijskega programa in učinkih teh vlaganj,

— tekoče obravnavali rezultate gospodarjenja,

— obravnavali načrtovanje skupne družbene porabe in se s stališči vključevali v razprave delavskega sveta in delegacij,

— spremljali sistem obveščanja v delovni organizaciji in ga spodbujali kot podlago za učinkovito odločanje delavcev;

Delitev po delu in rezultatih dela

— aktivnosti pri dograjevanju aktov s področja delitve dohodka in osebnih dohodkov za vključevanje sprememb v delovni organizaciji in sistemskih novosti,

— spodbujali bomo motivacijsko vlogo osebnega dohodka za doseganje delovnih učinkov in uveljavljanje stimulativnih meril za nagrajevanje uspešnosti ali neuspešnosti delavcev;

Razvijanje samoupravljanja in sodelovanja z DPO

— krepili bomo položaj delavca in njegov interes pri odločanju v vseh oblikah samoupravne organiziranosti,

— spodbujali nadaljnji razvoj in aktivnost samoupravnih delovnih skupin, poleg delnih zborov in sindikalnih sestankov, tudi v vlogi delovnih sestankov ter zagotavljali aktivno vključevanje sindikalnih aktivistov v delo samoupravnih delovnih skupin,

— krepili vlogo delavskega sveta, kot osrednjega organa upravljanja tako, da se bomo vključevali v aktivnosti delegatov DS za še tesnejšo povezavo s svojo delegatsko bazo,

— sodelovanje s samoupravnim delavsko kontrolo in spodbujanje njene aktivnosti,

— v aktivnosti za oblikovanje stališč DPO do posameznih vprašanj, bomo vključevali tudi

ostale družbenopolitične organizacije;

Socialna problematika

— sodelovanje pri planiranju socialne politike v delovni organizaciji,

— obravnava problematike varstva pri delu, zdravstvenega varstva in invalidnosti ter zaposlovanja delavcev s spremenjeno ali zmanjšano delovno zmogljivostjo,

— predlaganje ukrepov za zagotavljanje socialne varnosti tistih delavcev, ki si te ne bi mogli zagotoviti z delom,

— skrb za primerno prehrano med delom, rekreacijo in oddih, ter kulturno življenje delavcev,

— dograjevanje in uveljavljanje sistema vrednot za ohranjanje lastnega zdravja, preprečevanje in odpravljanje alkoholizma ter varovanje delovnega okolja.

Z aktivnim delom članov izvršnih odborov in vodstev osnovnih organizacij ter konference sindikata bomo delovali med članstvom, opredeljevali in uveljavljali njihove zahteve, sodelovali pri razreševanju event. nesporazumov med delavci in drugih vprašanjih in se takoj odzivali za rešitev problemov po samoupravni poti. Zahtevali pa tudi odgovornost v primerih neučinkovitosti ali prepočasne reševanja problemov, na katere so delavci ali organi pravočasno opozarjali.

Za učinkovito delo sindikata bomo še nadalje z izobraževanjem usposabljali člane izvršnih odborov za uspešne sindikalne aktiviste, ter člane sindikalne konference in njenih organov za delo v vseh oblikah sindikalne dejavnosti.

Sprejet je program dela in tehnikov

V petek, 12. decembra je bila v Metliki 2. seja predsedstva Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev, na kateri so sprejeli program svojega dela v prihodnjem letu. Iz naše tovarne se je seje udeležil Mirko Dolinšek.

Da bi se s tem programom seznanili tudi ostali, ga objavljamo.

Program ZITTS je sestavina programa ZITS in Jugoslavije ter Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Jugoslavije z nalogami, ki jih mora opraviti tehniška inteligenca v materialno-tehnološki komponenti, kakor tudi na področju razvoja političnih in duhovnih dimenzij.

— Sodelovali bomo z družbeno-političnimi in gospodarskimi organi, splošnim združenjem tekstilne industrije, organizacijami združenega dela v Sloveniji, v cilju razvoja tekstilne industrije, zlasti njene modernizacije in uvajanja sodobne tehnologije in prakse.

— Sodelovali bomo s PIS-om za tekstil, šolskimi organizacijami srednjega višješolskega in visokošolskega usmerjenega izobraževanja in kadrovskimi centri v OZD z nalogo pomagati pri razreševanju kadrovske problematike, strokovnega šolstva in

uveljavljanja znanstveno-raziskovalnega dela.

— Predsedstvo bo skupaj z odborom za inovacije sodelovalo pri sprovajanju nalog na področju inovativne dejavnosti, produktivnosti dela in organizaciji različnih delovnih manifestacij na tem področju.

— Preko DITT in njenega članstva se bomo zavzemali za preprečevanje onesčiščenja, degradacije in razvrednotenja naravnih in z delom pridobljenih vrednosti človekovega okolja, oziroma njene ohranitve. Sodelovali bomo pri sprejetju in izvedbi ukrepov, ki bodo zaustavili naraščajočo ekološko katastrofo.

— Podpiramo prizadevanja ZIT Jugoslavije za sprejem moralnega kodeksa inženirjev in tehnikov Jugoslavije, ki bo natančno definiral vlogo inženirjev in tehnikov pri razvijanju in

Predstavljamo vam Marto Grošelj — diplomirano inženirko tekstilne tehnologije

Marta Grošelj je doma iz Zagorja, kjer je obiskovala osnovno šolo, zatem gimnazijo v Trbovljah, nato pa se je vpisala na ljubljansko fakulteto za tekstilno tehnologijo. Po končanem prvem letniku nas je prvič zaprosila za štipendijo, kar pa ji ni bilo odobreno, ker ravno takrat nismo imeli razpisane tovrstne štipendije. Naša štipendistka je postala dve leti kasneje — po končanem tretjem letniku. Bila je odlična dijakinja in prav takšna študentka. Fakulteto je končala v rednem roku, v štirih letih. Sicer pa naj sama spregovori:

»Prvič sem videla tekstilno tovarno, predilnico od znotraj, po prvem letniku študija, v Gorenjski predilnici in tkalnici Škofja Loka. Tam sem se prvič seznanila tudi s praktičnim predilskim delom, saj smo se prvi dve leti na fakulteti spopadali le s teorijo. Po drugem

letniku sem prišla na enomesečno prakso v litijsko predilnico, in od takrat sem vso prakso opravljala tu. Moj mentor je bil Franc Lesjak.

Postopoma sem spoznava la vse faze proizvodnje in to opisovala v dnevniku. To je bilo moje takratno delo. Sčasoma smo se bolj spoznali — pričeli smo tudi bolj sodelovati. V Predilnici Litija sem delala tudi dve seminarski nalogi.

Letos septembra sem se, po opravljeni diplomii, zaposlila v Predilnici Litija. Za diplomsko nalogo sem v naši tovarni raziskala vpliv mikrorahljalnika na kvaliteto preje. Tako sem začela in spoznava la metode dela.

Kot vsak začetnik — začetnica — sem se tudi jaz najprej seznanjala s samoupravnimi akti. Nato sem prevzela delo proučevanja

tekstilne tehnologije. Obiskovala sem seminar »Integralna kontrola« v Ljubljani; spremljam kvaliteto izdelkov in v sodelovanju s strokovnim vodstvom proizvodnje skušamo ugotoviti slabe vplive na kvaliteto ter te odstraniti. Sodelovala sem pri postavitvi aparata Uster-Tensopapid, in pri uvajanju metode merjenja šlapla vlaken. Zdaj sem vključena v računalniški sistem dela, ki bo zagotovil povezavo med proizvodnjo, vlagalnico in komercialno.

Kaj pa po opravljeni pripraviški dobi?

»Rada bi delala na področju razvoja in kontrole kvalitete. Veseli me raziskovalno delo.«

Bi še kaj povedali našim bralcem — sodelavcem?

»Zelo sem zadovoljna, ko vidim veliko sprememb odkar sem prvič prišla v Predilnico. Veliko napredka je v tehnologiji, čeravno za sedaj še ni vse, kot bi moralo biti. Npr.: klimatske naprave. Oprema v laboratoriju je nova, bolj izpopolnjena, opazen je napredek. Ko človek vse to vidi, dobi voljo in veselje do dela. To pa je pomembno.«

Tudi mi smo veseli mlade inženirke Marte. Prav gotovo bo s svojim strokovnim znanjem veliko doprinesla k napredku naše tovarne.

Dolgo smo spoznavali, da so strokovnjaki potrebni — sedaj to vemo. Toliko tekstilnih inženirjev, kot jih imamo sedaj, še nikoli nismo imeli. In prav je tako! Bolje pozno, kot nikoli.

M. M.

100 LET

predsedstva Zveze inženirjev tekstilcev Slovenije

uporabi novih ter izkoriščanju obstoječih tehnologij, pri opravljanju vsakodnevnih delovnih in družbenih nalog.

— Zavzemali se bomo za kvaliteto strokovnega tiska tako periodičnega, kot občasnega. Sodelovali bomo pri izdaji slovenskih standardov, ki so osnova homogenega razvoja tehnike in tehnologije.

— Na sejah predsedstva, v OZD, kjer imajo DITT svoj sedež bomo vzdrževali najtesnejše stike z društvi, jim pomagali pri nadaljnjem razvoju delovanja društva in povezovanja z drugimi društvi in samo Zvezo.

— Zavzemali se bomo za organizacijsko utrjevanje in uspešnost delovanja društev, zlasti pri sprovajanju skupnih nalog in akcij.

— Aktivno bomo sodelovali s pomurskimi tekstilci pri ustanovitvi društva pomurskih tekstilcev.

— V skladu s statutom Zveze bomo modificirali samoupravne splošne akte, zlasti »pravilnik o fondu članstva« in poslovnik predsedstva Zveze.

— V mesecu maju bo 7. strokovno posvetovanje o aktualnih družbeno ekonomskih problemih tekstilne industrije.

Tema posvetovanja: Tekstilno strokovno šolstvo in kadri (Posvetovanje pripravi odbor za ekonomsko-gospodarska vprašanja).

— Predsedstvo bo predvidoma imelo v l. 1987 — 6 rednih sej in to: v mesecu februarju, aprilu, juniju, septembru, oktobru in decembru.

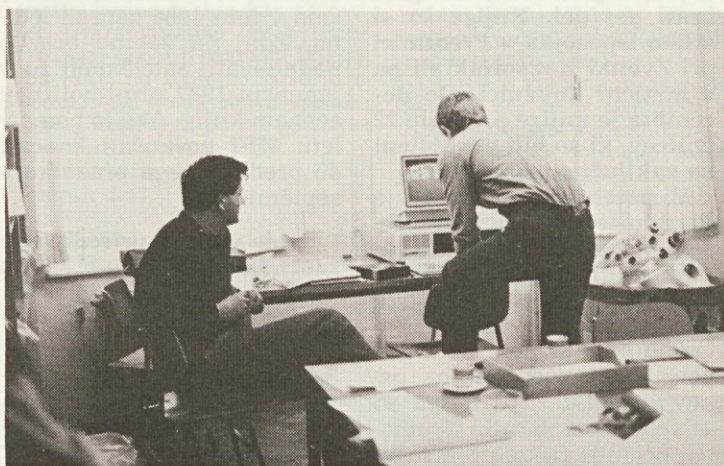
V mesecu septembru se planira skupna seja z Zvezo inženirjev in tehnikov tekstilcev Hrvaške. Tema sestanka bo skupno določena.

V slučaju potrebe bo sklicana izredna seja predsedstva.

V mesecu oktobru od 13. do 28. 10. 1987 bo razstava tekstilnih strojev »ITMA« v Parizu.

Organizacijo ogleda je prevzela turistična organizacija »Kompas«.

Leto 1988 je jubilejno leto, ZITTS proslavlja 35.-letnico svojega delovanja. Priprave na obletnico se bodo že pričele v l. 1987. V juniju 1988 bo redna programska skupščina.

Uvajanje računalnika v proizvodni proces. Na sliki: Franc Lesjak in Stane Črne pred novim računalnikom

Nov prehod med staro čistilnico in prizidkom nam bo omogočil precej krajšo transportno pot Rieterjevih mikalnikov v liniji M-11 do novih raztezalk Vouk.

Bralci in pisatelji so se zbrali v sejni sobi v poslovni zgradbi

Na srečanju s pisatelji kmetijskih povesti v letu 1985, ki je potekalo ob 100-letnici knjižničarstva v Litiji, je bila sprejeta pobuda za uvedbo »bralne značke za odrasle«. Z bralno značko smo se želeli tudi zahvaliti delavcem Predilnice, ki so bili pokrovitelji prireditev ob 100-letnici knjižničarstva.

V seznam knjig, ki jih je bilo treba prebrati, smo vključili 36 leposlovnih in poučnih del. Bralci — tekmovalci pa so morali prebrati pet del. Knjige so si lahko izposojali v Predilnici pri Zvonki Razpotnik ali pa v matični knjižnici. Do decembra je knjige prebralo 22 bralcev, ki so bili povabljeni na zaključno prireditev.

V petek, 5. decembra, je Predilnico Litija obiskalo sedem pisateljev kmetijskih povesti in umetnikov. Pisatelji kmetijskih povesti so bili v naši občini že večkrat. Navadno so o svojem delu pripovedovali učencem na osnovnih šolah. Tokrat pa so se srečali z dobitniki Grumovih bralnih priznanj in sodelovali pri otvoritvi potujoče knjižnice na Polšniku.

Priznanja je prejelo 18 delavcev in upokojevcv Pre-

dilnice. To so: Marija Baš, Joži Ceglar, Cveta Dobravec, Ivica Dernovšek, Mojca Femec, Vinko Fornazarič, Helena Hiršel, Joža Kastelic, Bernarda Komljanc, Marija Maver, Martina Požek, Veno Pajer, Jožefa Pustinek, Sonja Remec, Vida Smrke, Zvonka Razpotnik, Sonja Šter in Nada Škoberne. Priznanja pa so si prislužile tudi Lili in Milena Jančar, Branka Sever in Ana Mahkovec.

S to obliko pridobivanja bralcev in bralnih priznanj smo v letu 1986 zaorali ledino. Zdaj pa želimo brazde nadaljevati, zato bomo že v januarju 1987 pripravili nov seznam knjig. Akcijo bomo v letu 1987 poskušali končati do predilniškega praznika v septembru.

Svoje vtise iz prireditve je zapisala tudi gostja Zlata Volarič. Dala jim je naslov:

Med prijatelji

Zavod za kulturo, Matična knjižnica in Zveza kulturnih organizacij Litija so tudi letos organizirali srečanje pisateljev z Litijani, posebej v Predilnici, in prebivalci krajevne skupnosti Polšnik.

Od leve: Jože Volarič, Zlata Volarič (Rosana Maček-Kristan in Jožica Konjar predstavnici ZIK-a) in Minka Krvina.

V sejni dvorani Predilnice je bilo srečanje pisateljev z bralci, tekmovalci za GRUMOVO bralno priznanje za odrasle. Med temi so po večini ženske, tudi upokojenke, bivše delavke omenjene tovarne.

Ob glasbenem nastopu in razstavi slik in skulptur Volaričev je potekal prijeten pogovor. Vodila ga je vodja Matične knjižnice Jožica Konjar.

Za tem so si gostje ogledali delo v Predilnici in se pogovarjali s predstavniki delovne organizacije in na koncu prejeli lepa darila za spomin na srečanje.

Isti gostje so se sestali popoldne s krajani v Polšniku. Nastopal je tamkajšnji pevski zbor in s svojimi izurjenimi ter ubranimi glasovi prijetno popestril srečanje. V programu so sodelovali poleg pisateljev tudi učenci. Vso prireditev je vodila in povezovala učiteljica tamkajšnje šole, Darinka Ribič.

Na Polšniku je bilo posebno presenečenje za goste nastop nadarjene ljudske domače pesnice Pavle Voje.

Najstarejša pisateljica na srečanju je bila Joži Munih-Petrič. Letos je praznovala osemdesetletnico svojega življenja. Še vedno je vitalna, živahna in delavna. Tudi sedaj piše.

Leta 1983 je izšla njena zadnja knjiga SOVRAŠTVO NI VEČNO.

Magda Stražičar je prijetna, iskrena, zanimiva sogovornica, ki »nima dlake na jeziku«.

Živi na kmetiji in dobro pozna snov, ki jo piše v svojih knjigah, saj jo doživlja vsak dan.

Kdo ne pozna njene Ciganke?

Minka Krvina je družbeno-politična delavka, kmetica, pisateljica, mati in celo babica.

Le od kod jemlje moč, da opravlja toliko poklicev hkrati?

Naše mame ljubi vsak dan je zgodba, tesno povezana z njenim življenjem tako kakor vse ostale knjige. Na Polšniku so prebrali odlomek iz nje.

Anica Zidar je učiteljica, od rojstva živi v Mokronogu in ima sama rada ljudi, pa tudi oni njo, zato so postali junaki v njenih knjigah. Med njenimi poslednjimi deli je knjiga Pomladne vode, in jasno, ne zadnja.

Ivana Sivca poznajo vsi Slovenci, pa še kdo zraven, saj je znan novinar in pisatelj.

Poslušalcem so se priljubile njegove radijske reportaže, bralcem pa knjige, ki jih piše za odrasle in novejšje tudi za otroke.

Poslednja je izšla leta 1986 pri Založbi Kmečki glas. Imenuje se Beg pred senco.

Jože Volarič je profesor v srednji šoli Iskra in tam opravlja dela pomočnika ravnatelja. Izdeluje skulpture iz jekla, piše aforizme ter pesmi za odrasle in otroke. Ima jih že več zbirk.

Zlata Volarič, upokojena slavistka, slika z oljem, riše z barvniki in tušem ter ilustrira. Piše prozo za odrasle in otroke. Objavila je dve knjigi: Koraki in Sreča, Da ali pa tudi Ne.

Tako so kratko predstavljeni gostje. Domačini iz Litije in Polšnika, ki so prišli na srečanje, so jih podrobneje spoznali, se z njimi pogovarjali in zblíževali.

Tako je pač, če se poznamo, se razumemo in postanemo prijatelji, si zaupamo.

Takšna srečanja povezujejo ljudi in nastajajo trajne vezi, kar je prijetno in dragoceno.

Pisala nam je tudi Anica Zidar

Težko je najti prave besede, s katerimi bi se zahvalila za prisrčen sprejem, za prijetno srečanje z vami, z vašimi ljudmi, z bralci, ki so si pridobili plaketo. Upam, da bodo vztrajali še naprej, tako si bodo poglabili znanje, obogatili notranjost in dali življenju novo in globljo kvaliteto, med ljudmi pa si bodo utrlili nove poti in stkali nove sledi od srca do srca...

Delo za strojem v tovarni terja celega človeka, zato občudujem vse tiste, ki še najdejo čas za knjigo.

Nekje sem prebrala, da je življenje narejeno iz blata in marmora. Meni se zdi, da sta to le dve skrajnosti — kot platnici pri knjigi. Vmes pa mora biti še več: kri in srce, hotenje, želje po soncu, po radostih, po človečnosti,

Pisateljice: Magda Stražisar, Jožica Munih-Petrič in Anica Zidar

vzpni in padci, vztrajnost, da se dvigneš in delaš.

Knjiga ne bo razrešila težav, da pa jih ljudem v premislek, v obdelavo.

Mar ni to pa že nekje začetek razreševanja težav, spletnje novih trdnih vezi v širokem človeškem smislu.

Veliko lepih trenutkov ob branju, ob stroju pa mirno roko.

Prilagam vam nekaj utrinkov iz razgovora z odraslimi bralci iz našega kraja.

Lepo pozdravljeni

Kaj mi pomeni knjiga?

ANGELA: Nosi že osmi križ. Ko opravi z delom, obsedi v prazni hiši. Moža in sina ji je pobrala vojna, druge je potegnili svet. Angela pokliče spomine, mehko se ji dotaknejo duše, kot bi jo božala mati; iz njih pobira razdrobljene koščke sreče, pobira jih in zлага skupaj. Ko uredi spomine, vzame v roko knjigo. Samotnost je izrinjena.

»Ko berem, se mi zdi, kot bi posegala v studenec. Vedno je nekaj novega, povsod gibanje. Branje mi prinaša življenje.«

POLDKA: Ko sem najbolj sama, zakurim peč, zaveje prijetna toplota. Kot včasih. Spomini me odnesejo v mladost, potepam se po prejšnjem življenju, a vedno s knjigo v roki. Berem in premišljujem, mislim in berem... Saj je kar težko verjeti, pravljice berem. Z njimi iščem in vlačim nazaj pobeglo mladost, otroštvo... Med njima so skrite zgodbe o škratih, o dobroti in hudobiji, o vilah, o zakopanih zakladih, o gradovih, o čarovnicah. Moram se nasmehnuti. Dobrota, danes jo je premalo, kako-

vano srce imamo, brez čustev, hudobija pa cvete. Zakladi, saj hodimo mimo njih, narava nam jih ponuja, a smo slepi zanje. Kdo se še navduši za sončni zahod, za drobno cvetko ob poti...? Koga še gane človekova stiska? Človek je kar naprej napet, nekaj ga razkrajja, ne zna se pogovarjati, hiti in hiti... Včasih se jezim nase, saj pred resničnostjo bežim v pravljice...

KAROL: Berem o vojni. Ta čas bede in zla, ponižanj in po-teptanega človeškega dostojanstva, čas tovarništva in nečloveških naporov, globokih moralnih kvalitet, ki se danes tako hitro krhajo, izginjajo. Vojne so vražim, svet pa kar naprej govori z nasiljem. Preveč ravnodušnosti je v ljudeh.

KRISTINA: Rada berem o ljubezni, pa ne samo o tisti idilični ljubezni, še o drugih, saj ljubezen je veliko več, je kot zagrižen boj za nekaj lepega, vrednega, da se zidaš lasten dom, da se ujameš s strojem v tovarni, da izpopolnjuješ svoje življenje z vrednimi stvarmi...

MICI: Ne maram bučnega dirandaja, ampak tiho mirno zavetje s knjigo. Privlači me preteklost, ljudsko izročilo, razgibana vsebina, kratke zgodbe o otrocih, o odraslih, o naravi... Boli me, ker industrializacija rahlja čustvene vezi med starši in otroki, pogosto je prepad med njimi; o tem bi morali pisati.

ANA: Rada imam knjige, v katerih ne manjka toplote in čustev in to v tistem širokem človeškem smislu... Ob branju začutim, da je svet po svoje lep, da je lepo biti ČLOVEK. Knjiga naj bi tako razbila tesnobno razklanost v človeku.

Anica Zidar

Na levi Ivan Sivec, zraven pa sedita bralki Sonja Remec in Zvonka Razpotnik.

Devizna politika

Kam z milijardo dolarjev

Že nekajkrat je iz zveznega izvršnega sveta, od njegovega predsednika Branka Mikulića prišla vest, da bomo letos zmanjšali dolg do tujine za okrog milijardo dolarjev. Vest je vredna pozornosti in prijetna za uho v času, ko prihaja iz gospodarstva vse več neprijetnih informacij. Vseeno pa vlada med gospodarstveniki tudi mišljenje, da se je z namenom uporabe te milijarde dolarjev preveč hitelo, in da bi se ta sredstva lahko koristneje uporabila.

Predsednik poslovnega odbora »Crvene zastave« Rodoljub Micić je na seji izvršnega odbora Gospodarske zbornice Jugoslavije dejal, da je nesmiselno vračati dolg tujini v večjih zneskih, kot je to obvezno. Pri tem je mislil na to, kako težko pride mo do deviz, da je za to potrebno veliko truda, in da jih ne bi bilo treba kar tako odtujevati.

Predlagali so, da bi bilo koristneje vsaj del te in podobnih milijard nameniti uvozu reprodukcijskega materiala, ki je še kako potreben domači industriji za njeno reprodukcijo. Devize so nujno potrebne zlasti tistim organizacijam, ki proizvajajo za izvoz, pa tudi vsem, ki sedaj izrabljajo svoje zmogljivosti pod povprečno 61—64 odstotkov, zaradi česar je njihova produktivnost izredno nizka; kar za dva do trikrat manjša kot v industrijsko razvitih deželah. Dokler bo tako, ne moremo govoriti o kvalitetnih elementih gospodarjenja, brez tega pa ne o konkurenci na svetovnih trgih.

Seveda pa to ne pomeni, da bi morali devize deliti z veliko žlico. Vemo, da so te bolj potrebne izvoznikom, da bi zadovoljili težkim pogojem mednarodnega trga. Ko govorimo o podpiranju prodaje preko državne meje, ne mislimo le na realen tečaj dinar-

ja in različne stimulacije, da bi bili kos tujim proizvajalcem, ampak gre tudi za zagotavljanje reprodukcijskega materiala ali vsaj za ustvarjanje najugodnejših pogojev za pridobitev tega.

V dosednji praksi vidimo, da je zapostavljen uvoz reprodukcijskega materiala. Na to kaže podatek, da smo v letošnjih devetih mesecih, v primerjavi z lanskimi, povečali nabavo opreme za 11,9 odstotkov, izdelkov široke porabe celo za 37,2 odstotka, uvoz repromateriala pa se je zmanjšal za 5,3 odstotka.

Znan je primer industrije konzerv, ki se dosti uspešno bojuje za prostor pod tujim soncem. Pločevinke so prej uvažali, sedaj jih kupujejo na domačem trgu. To je povsem dobro s stališča nadomeščanja uvoznega z domačimi materiali in prinaša ugodnejšo bilanco z inozemstvom. Toda, domača pločevina je debeljša in vsebuje sestavine, ki niso dovoljene v prehrabeni industriji. Zato se lahko vprašamo ali ne bi bilo bolje, da bi prehod s tuje na domačo pločevino opravili postopoma, medtem pa bi usposobili domače proizvajalce, da bi izdelovali odgovarjajočo kvaliteto.

Takšnih primerov je povsod dosti. Izkusil jih je tudi Rodoljub Micić s kooperanti pri proizvodnji »Juga«. Zato bi bilo potrebno z večjim občutkom do domačih potreb ocenjevati, če velja hiteti z vračanjem dolga ali pa vsaj del deviz uporabiti za utrditve domače reprodukcije.

To je zlasti potrebno zaradi prihodnje proizvodnje in izvoza v letu 1987. Ustvariti moramo ravnotežje na relaciji proizvodnja—uvoz—izvoz—vračanje dolga, da bi se izognili motnjam v bilanci, in hkrati omogočili krepitev gospodarstva v celoti.

Tanjug: Rastko Guzina

Zamenjam, prodam

Ugodno prodam moped avtomatik, skoraj nov, kupljen 1.10.1986 in radio-kasetofon znamke Sharp.

Marjan Potisek — predilnica bombaža, 2. izmena

Želim zamenjati dvosobno stanovanje v Litiji, Trg na Stavbah 11, v drugem nadstropju za enako stanovanje v pritličju, najraje nekje na Rozmanovem trgu.

Interesenti, vprašajte po tel. št. 881-572 — vsak dan, ves dan.

Enosobno stanovanje v pritličju na Ulici Solidarnosti 4 zamenjam za dvo- ali trisobno, po možnosti v istem naselju ali bližini.

Mojca Matoz
predilnica bombaža 3.

Zanimivosti

Kako bodo naši sosedi praznovali novo leto

Veliko naših državljanov, še posebno tisti, ki žive ob državni meji, bo dočakalo novo leto v tujini. Za one, ki jim to ne bo mogoče, smo zaprosili dopisnike Tanjuga, naj nam kratko opišejo, kako bodo ta praznik pričakali naši najbližji sosedi, kakšni so njihovi običaji in tradicija. Torej zamislimo si, da praznujemo novoletno noč pri družinah in na ulicah Sofije, Rima, Budimpešte, Aten...

Ljudska republika Bolgarija

NOVOLETNA NOČ BREZ ALKOHOLA

»Survakari« prvotni običaj, ko se izmenjajo želje za uspešno nastopajoče leto.

Naša vzhodna sosedja Bolgarija bo pričakala, verjetno prvič v svoji zgodovini, novo leto pod pogoji takomenovanega polsuhlega režima. V decembru so pričeli veljati predpisi bolgarske vlade o prepovedi prodaje in točenja alkohola mladostnikom, prepoved prodaje žganih pijač pred 18. uro ter splošna stroga omejitev točenja alkoholnih pijač. Novoletna noč ob sadnih sokovih, jogurtu, bozi in slatinah bo prva resna preizkušnja zavesti Bolgarov, katere je najvišje državno in partijsko vodstvo pozvalo za aktivno vključitev v akcijo »za treznost naroda«. Bolgarski tisk medtem navaja, da so s to akcijo »presenetili« proizvajalce brezalkoholnih pijač, iz česar sledi, da ne bodo sposobni preskrbeti potrebne količine in vrste osvežilnih pijač za novoletno noč.

Že teden ali dva pred novim letom so v vseh bolgarskih mestih odprti tradicionalni novoletni sejmi — običajno na glavnem mestnem trgu. Med ponujenim prevladuje meso in klobase na raznju, a ne manjka tudi »lectovih src z ogledalcem« in »popova brada« iz sladkorja in kokic. Milijonu prebivalcev Sofije je za to priložnost obljubljenih 40 ton mesa in 225 ton klobasic več kakor v preteklem letu.

V dneh pred novim letom številna podjetja svečano sporočajo domači javnosti, ne da so samo izpolnili, temveč celo prekoračili letni proizvodni načrt. Če je to res — bodo ocenili porabniki njihovih izdelkov in razne revizijsko-kontrolne komisije. V Bolgariji je običaj, da si pred novim letom izmenjajo darila v družini, med intimnimi prijatelji in važnejšimi poslovnimi sodelavci. Trgovina je za ta namen pripravila raznovrstne spominke, a največ otroških igrac. Tudi v najmanjšem podjetju ali ustanovi organizirajo novoletno praznovanje za najmlajše in »dedek Mráz« deli darila. V zvezi s tem se je pojavila v dnevnem časopisu karikatura: skupina staršev, z »nekakimi« otroškimi igračami v rokah, teče za dedkom Mrázom, le-ta pa se brani, da za kvalliteto igrač on ne odgovarja.

Sava Mijalković
Mladen Gavrilović
Miloš Čorović
Ljubica Marković

Obvezen »survakari« (tepežkanje)

Za Bolgarijo je značilen tudi starobolgarski običaj — »survakari«. Po tem običaju prijatelji eden drugega, simbolično udarjajo z okrašeno vejico po hrbtu in obenem izražajo želje za dobro zdravje ter srečno in rodovitno nastopajoče novo leto. Tako vsako leto pionirji iz raznih krajev države obiščejo šefa države in partije Todora Živkova, ki jih sprejme v svoji rezidenci v Sofiji v prisotnosti najvišjih funkcionarjev.

Grčija

ATENCI IMAJO RADI HAZARD IN KAVARNO

Pri Grkih je ukoreninjen običaj, da morajo novoletno noč pričakati doma, pri igranju kart ali drugih hazardnih igrac s sosedi, sostanovci ali najbližjimi prijatelji. To niso družinska, temveč prijateljska srečanja. Hazard ob novem letu je izgubil smisel kockanja temveč se je spremenil v neko vrsto novoletnega obreda.

Seveda moramo vedeti, da v tej »nori noči«, kakor ji še tudi pravijo Atenci, igrajo hazardne igre tudi tisti, ki jih ne igrajo celo leto. Od kod torej potem ta navada? Pravijo, da je to prastaro prepričanje, da se sreča najbolj nasmehne, če človek dobi na loteriji ali pri kartanju: potem prihaja vse na kup, nikoli izdvojeno. Novoletna noč je še posebej zanimiva v javnih igralnicah. Medtem ko je tam sodelovanje le omejeno, se največ »delijo karte« ob domačem ognjišču.

Grki plešejo

Vtis pa bi bil napačen, če bi mislili, da vsi Grki na tak način proslavljajo Novo leto. Mnogo njih — nedvomno večina državljanov te dežele — pa bo to noč mirno prespalo, da bi bili naslednji dan zopet pripravljeni za delo, kajti prvi januar je pri njih delovni dan. Velik del mestnega prebivalstva preživi novoletno noč po kavarnah. Tam ob grških ritmih in plesih zadoni pesem in zabava. V mnogih lokalih Plake in Aten bo silvestrovalo več tisoč tujih turistov, ki ob sirtaki razbijajo krožnike, narejene iz lončne mešanice, nalašč za to vrsto krokanja. Po razbijanju ničrednega porcelana nastopajo plesalci in plesalke, ki preživijo ob zabavi jutranje ure in se nato napotijo domov skupaj z onimi, ki gredo na delo.

Tujci, predvsem iz severne Evrope, skočijo do morske obale, da bi se skopali v prilično mr-

zlem Egejskem morju, ki pa vsekakor ni tako hladno kot naš Jadrán v tem letnem času.

Ljudska republika Madžarska

YSI NA ULICAH

Čeprav se hišni proračuni »stanjšajo« že za Božič, ki ga tu proslavljajo kot državni praznik, novo leto ostane vendar — novo leto, praznik ki obsije domove in obraze ljudi z izpolnjevanjem želja, že po pravilu, da bo novo leto boljše od starega.

Svinjski repak

Novoletna noč je še pred kratkim »v poceni časih« pred nekaj leti vabila ljudi na prosto, v restavracije, klube, počitniške domove, smučarske terene, hotele po vsej državi, sedaj pa se vse bolj praznuje v domačem okolju, vendar nekaj tega kar je za njih najbolj karakteristično v tej noči, se dogaja na ulicah.

V restavraciji, kjer je vse več tujcev, prevladuje simpatična razbrzdanost, ki ne presega mej, široke razumljive vljudnosti, še posebej pred polnočjo ko orkestri bučno udarjajo najvišje tone, pojedeno in popito tako nastalo razpoloženje se stopnjuje. In prav v tem trenutku oziroma ko se približuje, ko se kazalca poklopita na številki »12«, ko preide zadnja noč starega v prvo noč novega leta, ko kuhar z ogromnim belim klobukom na glavi obide mizo za mizo z živim prašičkom v naročju, katerega je treba povleči za rep (kuharju dati honorar) z željo, da bi bilo novo leto srečno in rodovitno — razpoloženje doseže vrhunec in vsakdo prične objemati svoje najbližje. Naenkrat se v teh lokalih združi vse v eno.

Vse do jutranjih ur

To kar se godi v zaprtih prostorih — ko zadonijo akordi himne je majhen del tistega, kar se dogaja v tem času po ulicah Budimpešte in v vseh večjih mestih Madžarske. Tistim, ki so do tedaj skrbeli za vzdušje na ulicah s piskanjem v trobente in podobno že od zgodnjih večernih ur, se pridružijo ljudje ki pridejo iz hiš in lokolov. Vse se združi v množico, ki hodi, poje, se objema, ki v svoji razigranosti ne pomisli niti na red niti na pravila obnašanja in podobne izume civilizacije.

Italija

V ZNAMENJU TRINAJSTE PLAČE

Italijani obeležijo konec starega in začetek novega leta v znamenju prave potrošniške mrzlice, kar že po tradiciji pomeni tudi večdnevno praznovanje, zaprete šole in uradi, ter prilika, da se porabi med tretjino in polovico prihrankov zbranih med letom.

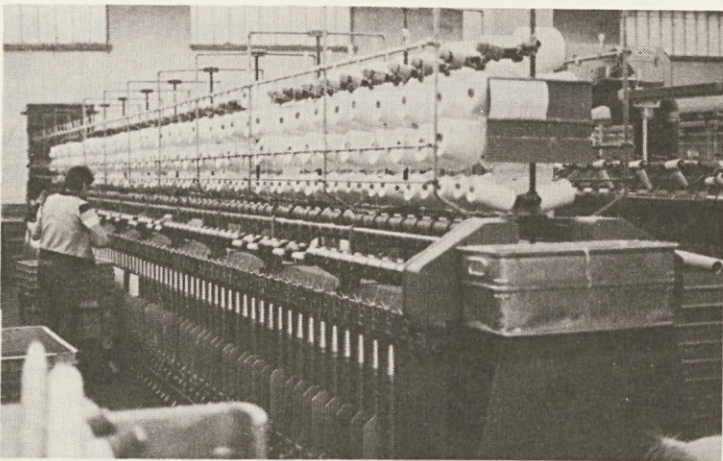
Novo leto ni le kratak praznik, ki pomeni veselje in zabavo v družinskem krogu: z močno versko tradicijo in cerkvenimi prazniki, ki sovpadajo z državnimi, konec decembra in začetek januarja predstavlja za Italijane niz svečanosti, začenši z božičnimi prazniki, novoletno nočjo in praznikom svetih treh kraljev.

To kar je pred mnogo leti predstavljalo praznike preživete predvsem v družinskem krogu in ob občasni cerkvenih svečanostih se je danes spremenilo v pravo eksplozijo potrošniške mrzlice h kateri največ prispeva tradicionalna trinajsta plača. Zahvaljujoč ekonomskemu prerodu, ki ga doživlja Italija zadnji dve leti in drastičnemu zmanjšanju inflacije (iz 21 na pet odstotkov), so Italijani bistveno povečali svojo kupno moč. Za trinajsto plačo, ki jo po vojni redno izplačujejo vsako leto, bo v žepe Italijanov pritekla vsota celih 16 tisoč milijard lir. Ogromna masa »ekstra« denarja mora biti na trgu usmerjena, za kar so se že vnaprej trgovci dobro pripravili: trinajsta plača se, praviloma, porabi tako hitro kot je prišla.

Že od prvih decembrskih dni je začelo po vsej Italiji »obleganje« prodajaln kar pomeni, da bodo izložbe do 31. decembra zasledljivo izpraznjene po naslednjem vrstnem redu: največ se porabi za hrano (sladkarije, ribe in meso), nato za igrače, knjige, kozmetiko, obleko, krzno, športno opremo, nakit, pohištvo in potovanja. Najmanj dva milijona Italijanov bo preživelo novoletne praznike izven doma, tudi to leto kakor prejšnje, so na vrhu liste prodanih aranžmajev tisti najbolj oddaljeni — Karibi, Afrika, Bližnji in Daljni vzhod.

Za razliko od božičnih praznikov, ki se praviloma preživijo v družinskem krogu in ko so vrata skoraj vseh restavracij zaprta, je novoletna noč prilika da se nikakor ne ostane doma. Ulice velikih italijanskih mest so takrat polne, okrašene in osvetljene, prostor v kavarni je nemogoče dobiti, če že ni bil popreje rezerviran: cene se, kot običajno, naglo podvojijo in potroje. Za tiste, ki so se kasno spomnili, da bi bilo dobro vsaj za novo leto oditi od doma, so v tolažbo na razpolago kinodvorane, gledališča in varieteji s programom, posebno prilagojenim za slovo od starega leta.

Mestne oblasti Rima so se odločile, da bo letošnja svečanost v Rimu posvečena 40-letnici osnovanja UNICEF-a ter nameravajo velik del zaslužka od prireditve v glavnem mestu poslati na naslov te mednarodne organizacije za pomoč otrokom. V gledališču »Opera« bo 30. decembra glavna proslava na kateri bo prisoten tudi predsednik države, spektakel pa bo vodil znani francoski koreograf in mojster baleta Rolan Peti. Novoletne manifestacije in tekmovanja zajamejo v Rimu tudi nagrado najboljše urejeni izložbi, najbolj obiskani trgovini in — najboljšem novinarskem članku ali TV-reportaži posvečeni novoletnem praznovanju. Z željo, da bi na vse te prireditve pritegnili čimveč obiskovalcev, so se rimske oblasti dogovorile, da mestni prevoz v zadnjih dneh leta 1986 znižajo iz 700 na 100 lir, tudi s ciljem, da na ta način zmanjšajo reko osebnih vozil, ki se vsakodnevno zliva v center mesta in ga tako blokirajo za nekaj ur.

Stroj, ki je bil ob požaru zelo poškodovan, o tem smo že pisali, je sedaj že popravljen. Ob popravilu smo stroj tudi predelali tako, da sedaj na njem izdelujemo tudi efektne sukanke.

Kako izdelujejo denar

Človeku, ki ni vajen, da od blizu gleda cele gore komaj natisnjenega denarja, s katerim spretni prsti kontrolorjev in preštevalce rokujejo kot da so časopis ali navaden papir, je potrebno nekaj trenutkov, da pride k sebi. Potem je bolje. Zavod za izdelavo denarja je prava pravcata tovarna, v kateri izdelujejo denar, do katerega se delavci vedejo kot da bi tiskali etikete za pivo. Skozi njihove roke gre vsak delovni dan najmanj 1,6 milijonov kosov bankovcev in vsaj toliko poštnih znamk in vrednostnih papirjev.

Obiskovalec, ki je nekaj časa v tiskarni in kovnici denarja pod beograjskim Topčiderjem, se takoj sooči z nasprotji v njihovem strojnem parku. V kovnici obračajo stroji, že rabljeni kupljeni ob ustanovitvi zavoda, leta 1929. Dobro še delajo, to pa je razlog, da jih ne zamenjajo. Na drugi strani so naprave — poslednji krik svetovne tehnike. Za to je bilo lani porabljen 11 milijonov dolarjev. Tako je naš zavod med najmodernejšimi na svetu.

Tu delajo, kot v vsaki drugi tovarni. Izdelujejo izdelke — denar, pa tudi planirajo nove. Sedaj je v pripravi bankovec za 10 tisoč dinarjev (stari milijon v enem kosu). Na sprednji strani je rudar s čelado na glavi in rudarsko svetilko, na hrbtni strani pa je velik bager za izkopavanje

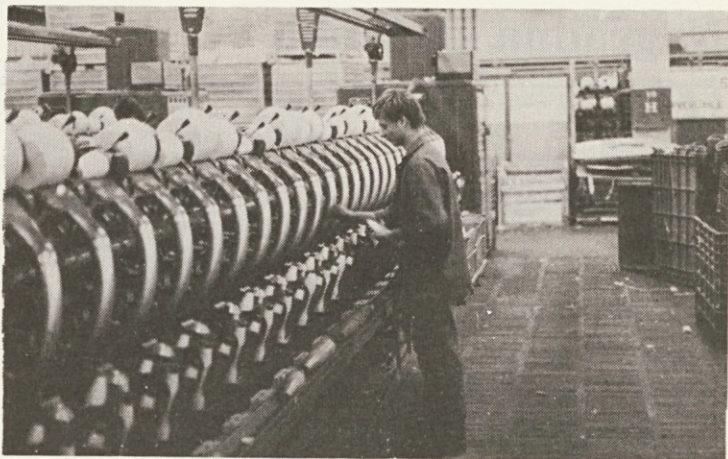
premoga. To je za sedaj le idejni predlog umetnika. »Do končne oblike je še daleč«, pravijo v zavodu, »lahko pa se tudi zgodi, da bo vrednost novega bankovca večja«.

To negotovost opravičujejo velike nevšečnosti z ogromnimi količinami denarja v obtoku.

Gospodarstvo in prebivalstvo obrača letos okoli 1200 milijard dinarjev gotovine. To je trikrat več kot lani. Zaradi takšne količine denarja imajo banke in poslovalnice službe družbenega knjigovodstva veliko težav s shranjevanjem denarja v trezorje. Visoka rast inflacije in nominalnega družbenega proizvoda vsakodnevno izzovejo pravo lakoto za denarjem. V takšnih okoliščinah mora zavod vse več delati. Letos bo izšlo med 600 in 700 milijonov papirnatih bankovcev. Problem bi bil že rešen, če bi tiskali bankovce višjih vrednosti, toda za to še ni potrebnih soglasij. V svetu je normalno, da na prebivalca pride deset bankovcev. Mi pa se zaradi inflacije približujemo časom, ko nam niti velike, natakarske denarnice ne bodo zadostovale za enomesečni zaslužek.

Stanje z velikimi količinami denarja nič ne izboljša niti to, da vsako leto konča v ognju 200 ton bankovcev. Naš papir za izdelavo denarja še ne dosega tolikšne kvalitete, da bi bankovci zdržali vsa mečkanja, katerim jih izpostavljamo Jugoslovani. »Prebivalci razvitejših dežel dosti bolj pazijo na denar« pravijo v zavodu. »Tudi tu ni naša kultura na zavidnem nivoju«. Naša tovarna denarja zaposluje 980 delavcev. Plače imajo za toliko večje, kot je to v svetu običaj; za 30 do 50 odstotkov več kot delavci v podobnih organizacijah. V zavodu ne pomnijo, kdaj se nazadnje ni ujemalo število natisnjenih in število prešteti bankovcev. »Res, da je kontrola pazljiva, toda to ni zadosti«, pravijo odgovorni v našem denarnem zavodu.

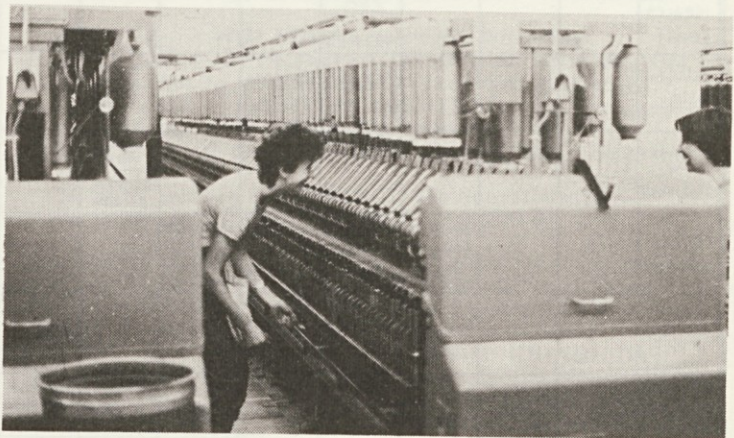
Tanjug — S. Kostić

Zaradi pomanjkanja delavcev delajo ob avtomatskih previjalnih strojih tudi moški, kar prej ni bilo v navadi. Na sliki: mladi delavec Jani Kotar, ki je obiskoval trimesečno usposabljanje.

Informacije na delovnem mestu. Dobro informiran delavec je tudi dober in aktiven samoupravljaec.

Dobra volja je najbolja — tudi ob predilnih strojih

Zahvala

Ob smrti naše drage mame Vere Polak, se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavkam in sodelavcem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Vera in Vine
Fornazarič

Ugankarski slovarček

ELET — mesto v SZ Turčiji
ENULU — mesto v Nigeriji

RAINIS — latvijski pesnik (Janis)

CIANIZACIJA — uničevanje mrčesa s cianom

SNAIPOL — mesto v Kambodži

IALOMITA — pritok Donave v Romuniji

ALARIH — germanski vojvoda

BANKS — angleški nogometni vratar

MARKOV — bolgarski no-

Rešeno križanko oddajte do torka, 6.1.1987 v skrinjico Litijskega predilca ali po pošti na naslov uredništva. Ne pozabite napisati svojega naslova. Nagrade: 700, 450 in 300 din.

Nagradna križanka

SREČNO 1987

KEMIJSKI
ZNAK ZA
ŽVEPLO

PREBI-
VALEC
MONTANE

VSTAJA
PUNT

ZAMA-
ŠEK

NADAV
NAPLA-
ČILO

PRIPRAVA
ZA RAY-
NANJE

JAPONSKI
DRŽAV-
NIK

KISI,
OCET
(DOMAČE)

TUJE
MOŠKO
IME

AB.ČRKA
ABE-
CEDE

APOTE-
KARICA

IME
IGRALKE
RAS

PEVSKI
ZBOR

GLAVNI
ŠTEVNIK

POJAV
PRI ČE-
BELAH

TUJE Ž.
IME
CLOVEK
VELIKIH
OCI

KIRURG
RANO-
REZEC

NAPAKA
NA KOP-
ZENI MI-
KALNIKA

TINE
ROTAR

KONČAR

KEMIJSKI
ZNAK ZA
RADIJ

PIŠATELJ
HANSONI

ALUMINIJ

PSATELJ
HANSONI

ALUMINIJ

UNICEVA-
NJE MR-
ČESA S
CIANOM

SESAL-
NIK ZA
PRAH

OBDELEK
V NAŠI
TOVARNI

LEVIČAR
LEVAK

GRŠKI
OTOK

AVTO
OZNAKA
KARLOVCA

ORAČ,
ORALEC

MIESTO
V
KAMBO-
DŽI

FILMSKA
IGRALKA
(EVA)

PUŠČAV-
NIK

TOLKAL-
NI IN-
STRUMENT

EGON
CEVC

PRITOK
DONAVE
V RO-
MUNIJU

KEMIJSKI
ZNAK ZA
DUŠIK

UČENJE

TVORBA
V ČEB.
PANJU

VEDA O
PRIRODO
PISJU

IZDELO-
VALEC
EPRUVET

DEL IMENA
KITAISKE
REKE

NADALJE
VANJE
GEŠLA

NORVEŠKI
JEZIKO-
SLOVEC
(IVAR)

KAZALNI
ZAJMEK

POMLA-
JANSKI
MESEC

KUHINJSKA
NAPRAVA
VAS PRI
BOHINJU

VRSTA
UMETN.
VLAKNA
LANTAN

VRSTA
KUKA-
VICE

TIRNICA
BORIS
SPASKI

ELF. MOR.
ZIBA
GERMAN.
VOJVODA

PEŠNIK
SOPOV
RESEVAL-
SANI

IRIDIJ
PEVEC
OFARIM

SPOLJ
STIK

KEMIJSKI
ZNAK ZA
KLISIK

VAŽNO
ŽIVILLO

MESTO V
TURČIJI
DALMAT.
Ž. IME

KALO, PRI
MANJULAY
BENO
TUŠAR

13.ČRKA
ABE-
CEDE

ŠPANJJA

1987

SESTAVIL
JOŽE
VIZLAR

Ob 100-letnici naše tovarne

Učenci osnovne šole Litija pišejo o nas

ČESTITKA PREDILNICI

PREDILNICA
je kot lepota,
sredi Litije stoji
in stoletnico slavi.

Tretji razredi ji čestitamo
in si želimo,
da v njo še naprej
na ekskurzije hodimo.
Učenci 3. c razreda

Po osvoboditvi so delavci prevzeli vodenje tovarne. Predilnica se je začela naglo razvijati. Je največji industrijski obrat v našem kraju, saj je v njej zaposlenih že čez tisoč delavcev. Predilnica Litija je tudi med največjimi predilnicami v naši državi. V njej izdelujejo prejo, ki jo potem razne tkalnice po Sloveniji, Jugoslaviji in v inozemstvu predelujejo v tekstilne izdelke.

Veronika Hauptman, 6. c

Stoletnica je velik praznik. Letos se z njim ponaša največja tovarna — Predilnica Litija, katera velja za eno največjih tovarn v Zasavju.

Ni naključje, da so jo zgradili ravno v Litiji, ampak je bila temu vzrok bližina železnice in bližina reke Save. Tovarna se je po vojni hitro razvijala in je danes ponos naše občine. V njej je zaposlenih preko tisoč delavcev iz Litije in okoliških krajev ter vasi. Med njimi je veliko naših staršev, ki si s težkim delom služijo vsakdanji kruh.

Moja teta dela v proizvodnji in mi večkrat pripoveduje, kako naporno je delo med stroji. Ko pa smo eno izmed sobot v maju učenci našega razreda delali v Predilnici, smo se o tem sami prepričali. Videli smo, da je delo res težko, saj stroji tečejo noč in dan. Ko se mi zvečer odpravljamo spat, mnogim delavcem posteljo zamenja stroj. Zato moramo njihovo delo še posebej spoštovati.

Draga tovarna! Ob tvojem velikem prazniku ti iskreno čestitamo, tvojim delavkam in delavcem pa želimo še veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Maja Sonc, 8. a

Žaklina Ilić, 4. d

Predilnica Litija stoji na levem bregu reke Save. Letos praznuje sto let. V njej dela tisoč dvesto delavcev. Največ je žensk in tudi nekaj moških. Predelujejo bombažno in sintetično prejo. V skladišču imajo veliko bal bombaža. Delavci imajo preskrbljeno malico in delovne obleke. Delajo v treh izmenah, zjutraj, popoldne in ponoči.

Želim jim še veliko uspeha pri delu.

Melita Poznajelšek, 4. e

Predilnica Litija praznuje letos 100-letnico svojega obstoja. Ustanovila sta jo nemška Žida Schwarz in Zublin, ki sta takratne delavce izkoriščala in si na njihov račun kopičila bogastvo. Predilnica je medtem večkrat menjala lastnike. Nekaj časa jo je izkoriščal v drugi svetovni vojni tudi nemški okupator.

tudi, o čem vse se pogovarjajo na delavskem svetu. Končno smo odšli v tovarno.

Zajel nas je močan hrup strojev. Nič več nismo slišali vodičevega glasu. Z zanimanjem smo gledali umazane bale, ki so jih stroji česali in zvijali v debele, nato pa vedno tanjše niti. Med stroji smo lahko opazili delavke, ki so spretno vezale niti, če so se strgale, in hitele z delom okoli strojev. Kako težak je njihov kruh. Delajo zjutraj, popoldne in ponoči. Ropotalo je, mi pa smo se počasi bližali izhodu. Zahvalili smo se vodiču in odšli v šolo.

To je bilo pred tremi leti. Letos hodim že v šesti razred. V teh dneh ima predilnica rojstni dan. Stotega. Bomo ji čestitali. Ne bomo pa ji spekli torte. Samo čestitali ji bomo in ji zaželeli da bi bilo delo v njej še mnogo let uspešno. Če bo delo uspešno in proizvodnja dobra, bomo tudi mi lahko srečno praznovali 12., 13., in 14. ... rojstni dan. Odrezali si bomo lahko velik kos torte in se takrat dobro zavedali, da nam NAŠA PREDILNICA daje kruh.

Saša Juvančič, 6. a

S tem bomo prenehali objavljati spise učencev osnovne šole Litija, ki so o nas pisali ob naši 100-letnici.

Veliko učencev, od 1. do 8. razreda se je potrudilo in opisalo (bili sta tudi dve sliki) delo naših predic; ker pa je prostor v Predilcu tako pičlo odmerjen, ne moremo objaviti vseh. Poleg objavljanih je o nas pisalo še 21 učencev. Ti so: Marko Fele 3. c, Ksenija Mali 6. a, Suzana Kopatin 8. b, Blaž Končar 8. c, Jana Simonič 8. d, Aleš Cvetežar 8. d, Judita Juvančič 8. a, Urša Vozelj 8. d, Rosana Bric 8. d, Tanja Goršek 3. d, Jana Rajh 4. d, Ksenija Krafogel 4. d, Mateja Pantar 4. d, Adrijana Preškar 4. e, Dušan Miljković 4. e, Tomaž Bregar 5. c, Nina Medved 5. d, Mirjam Tišler 6. c, Aleš Bric 6. d, Vesna Simončič 7. d, Vesna Koleča 7. d.

Vem prav lepa hvala!

Urednik

Pogled na platno

Smeh, glasba in še kaj

Tudi v letu 1987 smo v kinu Litija pripravili vrsto prijetnih filmskih večerov in popoldnevov.

Od leta 1986 se počasi poslavljamo in z mislimi smo že v novem, boljšem, lepšem (!?) letu 1987. Tudi v litijem kinu smo se trudili in se še trudimo, da bi bilo v naslednjem letu res vse novo, boljše in lepše.

Trenutno vam lahko zagotovim le to, da bo program zagotovo nov, za ostalo bomo pa še videli.

Sedaj pa se še sprehodimo po programu za mesec januar.

- 3. in 4. jan. — »PRI PUJSU« (ameriška komedija)
- 7. in 8. jan. — »APOKALIPSA JUTRI« (italijanski akcijski)
- 10. in 11. jan. — »FLESHDANCE« (ameriški glasbeni)
- 14. in 15. jan. — »MRTVI IN POKOPANI« (ameriški akcijski)
- 17. in 18. jan. — »RAMBO« (ameriški akcijski)
- 21. in 22. jan. — »BRUNHILDA IN KRINHILDA« (nemški erotični)
- 24. in 25. jan. — »LJUDOŽERCI« (italijanski akcijski)
- 28. in 29. jan. — »CINDY« (ameriški glasbeni)

Film »PRI PUJSU« je vedra komedija, ki pa vsebuje nekaj erotičnih elementov, pa si jo bodo lahko zato ogledali le starejši od 12 let.

Veliko akcije in napetih situacij se obeta v italijanskem filmu »APOKALIPSA JUTRI«.

Irene Cora nas bo zabavala drugi vikend v januarju v filmu »FLESHDANCE«, ki bo vseh vsem ljubiteljem dobre glasbe.

Še najbolj napeto bo v tretjem tednu januarja, saj bosta na sporedu dva sila atraktivna filma — »MRTVI IN POKOPANI« ter »RAMBO« v podobi Sylvestra Stalloneja.

Program bo nato malo bolj erotično obarvan. Za veliko posteljne gimnastike bosta poskrbeli gostji iz ZRN — »BRUNHILDA IN KRINHILDA«.

Iz toplih postelj nas bo nato domišljija pognala na področja Amazonke med strašne ljudožerce.

Kdor se bo rešil iz vročih kotlov ljudožercev, pa si bo lahko ob koncu meseca ogledal še prikupen glasbeni film o mladi perspektivni pevki »CINDY«.

Dragi prijatelji, naj vam zaželim tudi v letu 1987 veliko sreče in uspehov ter vsega kar si sami najbolj želite!

SREČNO!

G. M.

PREDILNICA
LITIJ

100
LET

Planinsko društvo Litija je letos že šestič uspešno organiziralo pohod na Tisje — v počastitev občinskega praznika. Pohod je bil v nedeljo 14. decembra s startom med 7. in 10. uro izpred spomenika NOV v Litiji. Tu so pohodniki dobili od neutrudnih aktivnih članov Planinskega društva še zadnja navodila in kontrolne listke, nato pa so jo ubrali preko Ježe, Zagorice, Jelše, Liberge na Tisje.

Pot je v glavnem vodila po gozdu, in ker je bilo suho vreme, je bila hoja prijetna; popestrile so jo še stojnice ob poti s toplimi in hladnimi napitki.

Na Tisju je bila kratka proslava, kjer je govoril Albin Jesenšek.

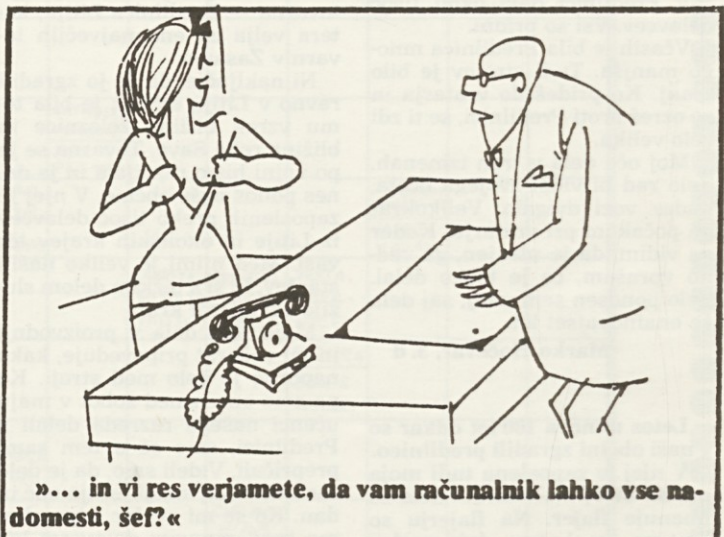
PREDILNICA
LITIJA

100
LET

Cilj pohoda je bil v Kostrevnici, od koder so bili za utrujene organizirani avtobusni prevozi. Pohoda se vsako leto udeleži veliko pohodnikov, zanimivo je, da jih je bilo morda tudi več kot polovica iz drugih krajev, občin pa tudi republik.

HUMOR

Litijski Predilec izhaja dvakrat mesečno. Izdajajo ga delavci Predilnice Litija. Odgovorni urednik: Matic Malenšek.

Člani uredništva: Branko Bizjak, dipl. ing. Mirko Dolinšek, Martina Kralj, Vinko Keržan in dipl. ing. Andrej Štritof.

Fotografije: Matic Malenšek. Številka telefona: (061) 881-411 (76). List dobijo člani delovne organizacije in upokojenci brezplačno na dom. Tisk: TK Gorenjski tisk Kranj. Naklada: 1700 izvodov.